

ROZSUDOK
V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací v senáte zloženom z predsedu senátu Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a členov senátu JUDr. Igora Belka a JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD., v právnej veci navrhovateliek: 1/ **K.**, bytom P., 2/ **MUDr. I.**, bytom P., 3/ **Ing. M.**, bytom P., zast.: *JUDr. L.*, bytom R., 4/ **G.**, bytom T., proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad v Trenčíne**, Nám. Sv. Anny č. 7, Trenčín, o **preskúmanie zákonnosti rozhodnutí** správneho orgánu v reštitučnom konaní, na odvolanie navrhovateliek proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 06. októbra 2010 č. k. 11Sp/23/2010-20, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 06. októbra 2010 č. k. 11Sp/23/2010-20 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľkám právo na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Konanie na správnom orgáne

Rozhodnutím zo dňa 09.06.2010 č.: H/2010/00330-002 odporca podľa § ods. 5 písm. g) zákona č. 330/1991 Zb. o pozemkových úpravách, usporiadaní pozemkového vlastníctva, pozemkových úradoch, pozemkovom fonde a o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov a podľa § 9 ods. 4 zákona č. 229/91 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku v znení neskorších predpisov (ďalej na účely tohto rozsudku len „zák. č. 229/1991 Zb.“) v súlade s § 46 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) nepriznal navrhovateľkám 1/ až 4/ vlastníctvo ani právo na náhradu za časť pozemku o výmere 1.795 m² parc. č. X. v k. ú. B. pôvodne evidovanom v PKN vložke č. X., ktorá bola vyvlastnená pôvodnému vlastníkovi MUDr. L. rozhodnutím MsNV Bánovce n/Bebravou č. 2362/83 zo dňa 19.09.1981.

Vo svojom rozhodnutí odporca uviedol, že o pôvodnej žiadosti navrhovateľiek zo 17.10.1991 doručenej 06.11.1991 správny orgán nerozhodol a spis archivoval ako vybavený.

Následne Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku sp. zn. 2Sžo 62/2009 zo 16.12.2009 vyslovil právny názor, že podanie navrhovateľiek zo dňa 17.10.1991 bolo potrebné posúdiť ako uplatnený reštitučný nárok na vydanie nehnuteľností v zmysle zák. č. 229/1991 Zb. a že je potrebné „dokončiť konanie začaté v zmysle zákona o pôde v roku 1991 na Pozemkovom úrade v Topoľčanoch“ procesným spôsobom - rozhodnutím.

Nakoľko si však navrhovateľky podaním doručeným dňa 02.12.2004 uplatnili nárok na prinavrátanie vlastníctva k predmetnej časti parc. č. X. aj podľa zákona č.503/2003 Z.z., tak medzičasom odporca **iným** rozhodnutím č. H/2006/00124-023 zo dňa 06.04.2006 rozhodol, že navrhovateľky spĺňajú podmienky uvedené v § 3 ods. 1 písm. m) zákona č.503/2003 Z.z., a preto sa im priznáva právo na náhradu v zmysle § 6 ods. 2 citovaného zákona bez možnosti prinavrátania predmetnej časti pozemku do vlastníctva.

Na základe odvolania podaného proti rozhodnutiu zo 06.04.2006 Krajský súd v Trenčíne rozsudkom č. k. 11Sp 26/06-15 zo dňa 28.08.2006 napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení rozsudku krajský súd okrem iného uviedol, že odporca sa nevyporiadal so skutočnosťou, že navrhovateľky sú podľa LV č. X. zo 07.05.2007 spoluvlastníčkami celej parc. č. X. vo výmere 8.947 m², každá

v spoluvlastníckom podiele $\frac{1}{4}$, a napriek tomu im priznal právo na náhradu, hoci ide zrejme o tzv. dvojité vlastníctvo. (*toto vlastníctvo má uvedený právny titul nadobudnutia: D 1209/92 – 218/94*)

V tomto, tzn. konaní podľa zák. č. 229/1991 Zb. vyslovil odporca, že je viazaný právnym názorom súdu, ktorý je formulovaný, že obvodný pozemkový úrad nemá právomoc posudzovať, či náhrada bola určená správne, resp. či náhrada za vyvlastnenie mala byť určená podľa iného ustanovenia právneho predpisu. V konkrétnom prípade je relevantná len skutočnosť, či náhrada bola vyplatená alebo nie. Na tomto základe odporca v rozhodnutí ďalej uviedol, že túto skutočnosť však nie je v konaní o uplatnenom nároku navrhovateľiek podľa zák. č. 229/1991 Zb. potrebné nijako zisťovať, pretože navrhovateľky vo svojom podaní zo dňa 17.10.1991 priamo uvádzajú, že náhrada určená za vyvlastnenú nehnuteľnosť im bola vyplatená a že jej vyplatenie nespochybňujú.

II.

Konanie na prvostupňovom súde

Proti tomuto rozhodnutiu podali navrhovateľky na Krajský súd v Trenčíne včas opravný prostriedok (označený ako odvolanie z 29.06.2010), v ktorom poukázali na nepreukázateľnosť poukázanej finančnej náhrady za vyvlastnené pozemky, tzn. peniaze neboli doručené ich otcovi MUDr. V., že nedošlo k vyvlastneniu pozemku pre účely výstavby skleníkov, ale že išlo o rozšírenie priestorov súvisiacich s výstavbou pre výrobné účely rôzneho nábytkárskeho zariadenia a že v roku 1995 došlo k odpredaju pozemku príslušným orgánom MSÚ.

Krajský súd v Trenčíne ako súd prvého stupňa preskúmal napadnuté rozhodnutie a postup, ktorý mu predchádzal, v rozsahu dôvodov odvolania a dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je v súlade so zákonom podľa § 250q ods. 2, a preto ho potvrdil.

Podľa § 6 ods. 1 písm. m) zák. č. 229/1991 Zb. oprávneným osobám sa vydajú nehnuteľnosti, ktoré prešli na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku vyvlastnenia za náhradu, pokiaľ nehnuteľnosť existuje a nikdy neslúžila účelu, na ktorý bola vyvlastnená.

Podľa § 6 ods. 1 písm. n) zák. č. 229/1991 Zb. oprávneným osobám sa vydajú nehnuteľnosti, ktoré prešli na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku vyvlastnenia bez vyplatenia náhrady.

V rámci dokazovania krajský súd zistil, že navrhovateľky stále tvrdili, že náhrada pri vyvlastnení stanovená sumou 718,- Kčs bola vyplatená, len oni s touto sumou nesúhlasili.

Nehuteľnosť nebola vyvlastnená na účel ako uvádzajú navrhovateľky, keď vo vyvlastňovacom rozhodnutí sa uvádza, že sa vyvlastňuje pre vytvorenie podmienok nevyhnutných pre riadne užívanie pozemkov (krajský súd v odôvodnení konštatoval, že ide o účel vyvlastnenia takmer na čokoľvek).

Dôležitou skutočnosťou pre krajský súd je to, že už v roku 1992 bola celá parc. č. X. o výmere 8.947 m² prejednaná v dedičskom konaní a navrhovateľky sú jej spoluvlastníkmi, takže sa môžu voči užívateľom domáhať svojich práv.

III.

Odvolanie navrhovateľiek 1/ až 4/; stanoviská

Vo včas podanom odvolaní z 25.11.2010 (č. 1. 22) proti rozsudku prvostupňového súdu navrhovateľky konštatovali, že sa stali vlastníčkami až po prejednaní dedičstva v roku 1992. Od tejto doby im poľnohospodársky podnik poukazuje každej patričnú nájomného. Toto však podľa navrhovateľiek nepopiera skutočnosť, že finančná náhrada im nebola poukázaná.

Navyše podľa navrhovateľiek vyvlastnená časť pozemku nebola použitá na výstavbu skleníkov, pretože tieto vôbec neboli vybudované, a teda v čase tohto vyvlastnenia ani právne neexistovali. Bolo preto povinnosťou krajského súdu sa zaoberať touto skutočnosťou na základe oboznámenia sa s písomnými rozhodnutiami stavebného úradu o vyvlastnení uvedenej časti pozemku.

Navrhovateľky ďalej v svojom odvolaní poukázali na to, že k súdnemu konaniu nebol predložený kompletný administratívny spis, lebo tento neobsahuje zmluvy o odpredaní vyvlastnenej časti pozemku súkromným osobám, čo by tiež nasvedčovalo tomu, že v konkrétnom prípade celé vyvlastňovacie konanie bolo vedené zámerom podvodným spôsobom.

Záverom navrhovateľky opätovne zrušiť napadnutý rozsudok krajského súdu a tento vrátiť na nové konanie.

Z vyjadrenia odporcu zo dňa 08.12.2010 (č. 1. 25) vyplýva, že navrhovateľky potvrdili vyplatenie finančnej náhrady pri svojom uplatnení reštitučného nároku (viď list zo dňa 17.10.1991). Keďže navrhovateľky priamo priznali vyplatenie finančnej náhrady, nebolo potrebné podľa odporcu, aby správny orgán túto skutočnosť dokazoval.

Takisto snahu navrhovateľiek o doloženie do spisu kúpnych zmlúv, ktorými nadobudli vlastníctvo súčasní vlastníci (právnické osoby) od Mesta Bánovce n/Bebravou, označil odporca za irelevantnú pre toto konanie.

Odporca vyslovil zásadný nesúhlas s názorom navrhovateľiek, že vyvlastňovacie konanie bolo vedené podvodným spôsobom so zámerom lacno odpredať pozemok pre rozšírenie výstavby závodu na výrobu nábytku.

Záverom odporca požiadal odvolací súd, aby rozsudok krajského súdu potvrdil.

IV.

Právne názory odvolacieho súdu

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd“) ako odvolací súd (§ 10 ods. 2 O.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej v texte rozsudku len „O.s.p.“). Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote

(§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spoj. s ust. § 250s ods. 2 O.s.p. odvolanie prípustné, bez nariadenia pojednávania (§ 250s ods. 2 záver vety O.s.p.) po neverejnej porade senátu jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z.z.) dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny, a preto ho po preskúmaní dôležitosti odvolacích dôvodov postupom uvedeným v § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Po vyhodnotení závažnosti odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu Najvyšší súd s prihliadnutím na ust. § 219 ods. 2 v spoj. s § 246 ods. 1 O.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Preto sa s ním stotožňuje v prevažujúcom rozsahu a aby nadbytočne neopakoval pre účastníkov známe fakty prejednáwanej veci spolu s právnymi závermi krajského súdu, Najvyšší súd sa v svojom odôvodnení následne obmedzí iba na rekapituláciu niektorých vybraných bodov odôvodnenia napadnutého rozsudku a doplnenia svojich odlišných zistení a záverov zistených v odvolacom konaní (§ 219 ods. 2 O.s.p. umožňuje odvolaciemu súdu doplniť odôvodnenie prvostupňového súdu o ďalšie dôvody).

Najvyšší súd na prvom mieste musí zdôrazniť, že základný cieľ zákonodarcu, ktorým sa spravoval pri prijatí zák. č. 229/1991 Zb. s mimoriadnym dopadom na právnu istotu jednotlivcov, je načrtnutý v jeho preambule nasledovnými slovami:

„Federálne zhromaždenie Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky v snahe

- *zmierniť následky niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči vlastníkom poľnohospodárskeho a lesného majetku v období rokov 1948 až 1989,*
- *dosiahnuť zlepšenie starostlivosti o poľnohospodársku a lesnú pôdu obnovením pôvodných vlastníckych vzťahov k pôde a*
- *upraviť vlastnícke vzťahy k pôde v súlade so záujmami hospodárskeho rozvoja vidieka aj v súlade s požiadavkami na tvorbu krajiny a životného prostredia*

uznieslo sa na tomto zákone“.

Z uvedeného ustanovenia preto vyplýva, že úprava vlastníckych vzťahov a prinavrátenie vlastníctva, ktoré bolo v rozhodnom období narušené, oprávneným osobám je hlavnou myšlienkou prijatého zákona. Preto podľa režimu tohto zákona nemohol postupovať nikto vrátane dedičov, koho vlastníctvo v zákone pomenovanými majetkovými krivdami nebolo platne dotknuté.

Je nepochybné, že v pripojenom administratívnom spise sa nachádza list vlastníctva č. X. vystavený dňa 07.05.2006 pre k.ú. B., v ktorom sú ako vlastníci pozemku parc.č. X. (tzn. pozemku, ktorý má byť predmetom tohto reštitučného konania) s charakterom záhrady o rozlohe 8.947 m² uvedené navrhovateľky 1/ až 4/. Ako právny titul nadobudnutia je uvedený zápis: D 1209/92 – 218/94. Hodnovernosť a záväznosť údajov katastra vymedzuje ustanovenie § 70 zák. č. 162/1995 Zb. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam v znení neskorších zmien (ďalej len pre účely rozsudku „zák. č. 162/1995 Z.z.“) nasledujúcim spôsobom.

Podľa § 70 ods. 2 zák. č. 162/1995 Z.z. údaje katastra, a to údaje o právach k nehnuteľnostiam, parcelné číslo, geometrické určenie nehnuteľnosti, druh pozemku, geometrické určenie a výmera katastrálneho územia, názov katastrálneho územia, výmera poľnohospodárskej jednotky alebo lesnej hospodárskej jednotky, alebo organizačnej jednotky, údaje o základných a podrobných polohových bodových poliach, údaje o bodových poliach, ako aj štandardizované geografické názvy sú hodnoverné a záväzné, ak sa nepreukáže opak. Záväzným údajom katastra nie je druh pozemku evidovaného ako parcela registra "E".

Z uvedeného listu vlastníctva je celkom evidentné, že predmetný pozemok, ktorého vlastníctvo navrhovateľky požadovali prinavrátiť, navrhovateľky vlastnili z titulu dedičského konania. Tento stav jednoznačne osvedčuje záver, že návrh podali aktívne nelegitimované osoby (neoprávnené osoby). Za tohto stavu bolo povinnosťou správneho orgánu nevyhovieť ich žiadosti, čo sa aj v reštitučnom konaní stalo. Nakoľko návrh podali neoprávnené osoby, ich akékoľvek námietky (napríklad či bol predmet vyvlastnenia využitý za účelom vyvlastnenia, resp. či bola peňažná náhrada vyplatená a v riadnej sume) v konaní im nezakladajú právo, aby sa správny orgán alebo správny súd meritórne zaoberal.

Na základe zisteného skutkového stavu, uvedených právnych skutočností, po vyhodnotení námietok navrhovateľiek ako aj argumentácie odporcu Najvyšší súd s osvojením si argumentácie krajského súdu postupom podľa § 219 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

O práve na náhradu trov odvolacieho súdneho konania rozhodol Najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 O.s.p., podľa ktorého všetkým neúspešným navrhovateľkám právo na náhradu trov tohto konania nevzniklo.

Najvyšší súd v prejednávanej veci v súlade s ust. § 250ja ods. 2 v spojení s § 250l ods. 2 O.s.p. rozhodol bez pojednávania, lebo nezistil, že by týmto postupom bol porušený verejný záujem (vo veci prebehlo na prvom stupni súdne pojednávanie, pričom účastníkom bola daná možnosť sa ho zúčastniť), nešlo o vec v zmysle § 250i ods. 2 O.s.p. (úprava reštitučných vzťahov vychádza z verejnoprávnych vzťahov), v konaní nebolo potrebné v súlade s ust. § 250i ods. 1 O.s.p. vykonať dokazovanie a z iných dôvodov nevznikla potreba pojednávania nariadiť.

V prejednávanej veci Najvyšší súd Slovenskej republiky v oblasti ukladania alebo rušenia súdnych poplatkov v zmysle § 12 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch nevyužil svoje oprávnenie.

Podľa § 12 ods. 1 veta druhá zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch je odvolací súd oprávnený rozhodnúť vo veciach poplatkov za konanie na odvolacom súde.

Túto svoju právomoc Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd nevyužil, a tým dochádza k zákonnej delegácii na krajský súd, aby o súdnom poplatku, ak vôbec poplatková povinnosť v prejednávanej veci vznikla, za odvolacie konanie rozhodol.

Poučenie: Proti tomuto rozhodnutiu **nie je** prípustný opravný prostriedok (§ 246c ods. 1 O.s.p.).

V Bratislave 12. júla 2011

Ing. JUDr. Miroslav Gavalec PhD., v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Ľubica Kavivanovová